

V majetku Lichtenštejnů (Hustopeče od počátku 17. století do josefínských reforem 1598–1790)

Mgr. Pavel Kocman

Roku 1598 přešly Hustopeče do majetku šlechty, kdy je císař Rudolf II. prodal Karlovi z Lichtenštejna a v majetku tohoto rodu zůstaly až do roku 1848. Začleněny byly do panství Lednice. Smlouvami z let 1617 a 1638 Lichtenštejní urovnali spor s předchozími klášterními držiteli. Z městských privilegií jsou nejvýznamnější řády z roku 1600 a z roku 1671.

V čele města stála městská rada, již v 17. století tvořilo radu 12 členů, od poloviny 18. století jen osm. Formální hlavou města byl purkmistr, postupně jej však významem převážil primátor neboli primas. Výkonný orgán rady v soudních, správních, právních a bezpečnostních záležitostech byl rychtář, vedení pokladny měl na starosti pokladník, kancelář města a písemnou spravoval městský písař, později zvaný městský syndik. Ke konfliktům mezi radou s obcí a majitelem města došlo v letech 1671–1673 a 1725–1728. R. 1783 se Hustopeče staly ochranným municipálním městem s regulovaným magistrátem.

Do roku 1830 disponovaly Hustopeče hrdelním právem, ve 2. polovině 18. století bylo hrdelní právo silně omezeno, poslední poprava byla vykonána v roce 1774.

Přímo byly postiženy Hustopeče uherským povstáním Štěpán Bočkaje (1605), nájezdy Gabriela Bethlena (1623), švédským tažením (1643–1645), „tatarským“ vpádem (1663), vpádem kuruců (1705) a pruskou okupací (1742). Městu se nevyhýbaly ani přírodní katastrofy jako požáry (1634, 1684, 1701, 1722, 1751), povodně, kruté zimy a neúrody. To se také nepříznivě odrazilo na vývoji počtu obyvatel (resp. počtu domů), který můžeme sledovat z různých pramenů statistické povahy, mimo jiné: přiznávací berní list 1623 (200 domů), domovní daň 1667 (133 osedlých a 99 pustých domů), lánové rejstříky (126 osedlých a 65 pustých domů, odhadem 750 obyvatel), tereziánský katastr z poloviny 18. století (267 domů), sčítání lidu 1754 (274 domů), urbaniální fáze 1776 (283 domů, 2158 obyvatel). K roku 1791 měly Hustopeče 2330 obyvatel. Nejpozději od počátku 18. století bylo obyvatelstvo převážně německé. Do vnitřního města, jemuž dominovalo rozlehlé náměstí, se vstupovalo čtyřmi branami ve hradbách: Vodní, Podivínská, Kovářská, Brněnská. Předměstí se nazývala Česká Ves s Táborem, Dlouhý Cejl, Příčný Cejl a Kovářská ulice. Kolem města vedly Měnínská cesta a Dobyččí stezka.

Působily zde řemeslnické cechy pekařů, řezníků, kovářů, ševců a vinařů a také příslušníci čtyř desítek dalších řemesel. Z panských zařízení zde byly ledkárna, ovčárna a palírna. Z obchodu byly nejdůležitější dobytčí trhy, největší na Moravě, jejichž význam upadl koncem 18. století. Do roku 1749 byly Hustopeče sídlem třicátkového úřadu.

Do 20. let 17. století byly Hustopeče protestantské, do roku 1628 byly rekatolizovány. Do roku 1621 zde působili protestantští kazatelé, poté katoličtí faráři. V roce 1671 byla hustopečská fara povýšena na děkanství. Bohoslužby se konaly ve farním kostele sv. Václava, kapli sv. Ducha na předměstí a později i kapli sv. Rocha na Křížovém vrchu z roku 1679. Z církevních řádů zde konali misie jezuité a procesí pořádali kapucíni z Vyškova. Od roku 1756 zde byla piaristická kolej. Ve

městě patrně před rokem 1624 působila Jednota bratrská, pobyt novokřtěnců není zcela bezpečně prokázán. Od počátku 17. století se v Hustopečích usazovali židé, kteří byli v roce 1651 vypovězeni.

V Hustopečích působila farní škola triviální, rozvoj školství nastal v roce 1756 založením piaristického gymnázia. Z kulturních památek je významná kronika města dochovaná v několika různých exemplářích. Významnými rodáky byli matematik Thomas Sackl a náboženští spisovatelé Innocent Braunhofer, Wolfgang Troblitz a Richard Schaller.